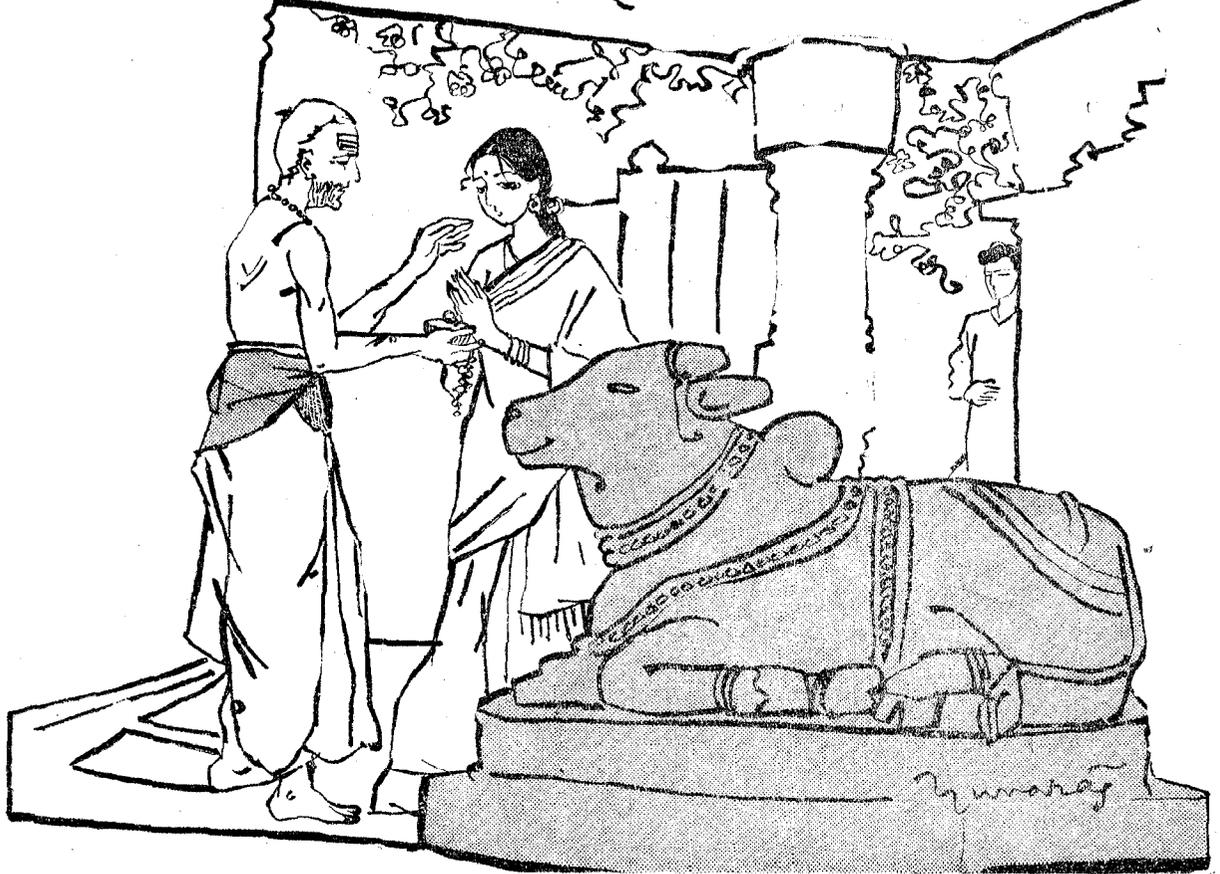

వ్యూహగల్పం

■ మృత

“నీ వాదన నేను ఒప్పుకోను మమ్మీ!” అంది దీప.

“ఎందుకు ఒప్పుకోవమ్మా! మారింది సమాజం అంటావు ఏం మారింది?” అంది వసుంధర నవ్వుతూ.

“ఎందుకు మారలేదు మమ్మీ! మనుషుల నేషభాషలు మారాయి, అలంకరణలో మార్పు లొచ్చాయి. ఎక్కువగా అడవిల్ల, జీవితంలో చాలా మార్పు వచ్చింది. పూర్వకాలంలో అయితే అడవిల్ల అడుగు బయట పెడితే ఎన్నో తప్పు అర్థాలు తీసేవారు. కాని ఈ రోజుల్లో ప్రధాని దగ్గరి నుంచి అన్ని పోస్టు లలో అడవారు కనిపిస్తారు. ఈ విధంగా చూస్తే ఆ రోజుల కంటే ఇప్పుడు అడవిల్ల నిషయంలో మనదేశం ఒక అడుగు ముందుకు వేసిందనే చెప్పాలి” అంది దీప ఆవేశంగా.

వసిబిడ్డ మాటలను చూసి నవ్విసట్టు నవ్వింది వసుంధర కూతురి మాటలకు.

“అబ్బ! ఎందుకు నవ్వుతావు మమ్మీ! సురి నువ్వు చెప్పి ఏం మారలేదో” అంది దీప గారంగా.

“మాడు చిట్టితల్లి! నువ్వు మారింది మారింది అంటున్నావు మాడు ఆ మార్పు అడవారి అలంకరణలో, చదువులలో, ఉద్యోగా లలో వచ్చిన మాట నిజమే. కాని మనుషుల భావాలలో మార్పు రాలేదమ్మా! రాదు కూడాను. ఉదాహరణకి ఒక అడవిల్ల, ఒక అబ్బాయి కాస్త చదువుగా తిరిగారే అనుకో! నువ్వు మారింది అంటున్న ఈ సమాజం ఏమంటుందో చెప్ప? వాళ్ళిద్దరికి ఏదో వుందని అనుకుంటుంది కాని, ఏదో స్పృహ తులు స్పృహంగా తిరిగార: అనుకుంటారా ?

ఇంతేనమ్మా! మార్పు నట్టి పై పై నిష యాలకే. భావాలు మాత్రం పాతవే” అంది వసుంధర.

“నిజమే మమ్మీ! నేను అంతదూరం అలోచించలేదు” అంది దీప సిగ్గుపడి.

“ఇందులో నువ్వు సిగ్గుపడాలిసింది ఏమీ లేదు దీపూ! మీ తరం వాళ్ళ అలోచనలే ఇవి, నిజం తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించరు” అంది వసుంధర.

ఇద్దరూ అలోచనలలో పడిపోయారు.

“అక్కా!” అంటూ వచ్చింది రాధ. వాళ్ళిద్దరు అలోచనలలో వుండటంతో “మమ్మీ! నువ్వు అక్కయ్య నీతో వాదనకి దిగిందా? చాలా సీరియస్ గా వున్నారు ఇద్దరు” అంది నవ్వుతూ.

“లేదులే, ఎందుకు పిలిచావు” అంది దీప.

“ఏలేదు, ఈ రోజు ఆదివారం కదా! అరుణ వాళ్ళింటికి వెళ్దాం అని” అంది.

“ఓయస్. అలాగే. మమ్మీ! మేము వెళ్ళి వస్తాం” అంది దీప రాధతో బయటికి వెళ్ళుతూ.

‘వచ్చితల్లి’ అనుకుంటూ పంట పనిలో మునిగిపోయింది వసుంధర.

* * *

“దీపా!”

ఉతిక్కివడింది దీప. అది తన స్నేహితురాలు సుస్మిత గొంతు. నిజంగా గతం ఎంత తీయగా వుంటుంది? అందుకే అది గతం. ఏ విషయాన్ని అయినా ఎంత బాగా చెప్పేది అన్నా! కాని ఈరోజు అమ్మ ఏది? జారు తున్న కన్నీళ్ళను తుడుచుకుని తలుపు తీసింది.

తోపలకు వచ్చిన సుస్మిత ఎర్రబడిన దీప కళ్ళను చూసి, “ఓహో! తమరు చేస్తున్న పని ఇదన్నమాట. సెలవులే కదా! ఎందుకు రాలేదు దీప అనుకుంటున్నాను నేను. అయినా దీపూ! గతం ఎన్నిమార్లు తిరగేసినా అది తిరిగిరాదే. ఆదెప్పుడూ తిరిగిరాదు. ఒంటరిగా నువ్వు ఇలాగే బాధపడుతూ వుంటే నిజంగా నేను ఒక మరది గారిని వెతుకుతాను” అంది సుస్మిత వచ్చబోతూ.

“చాలే, సలభయ్యేళ్ళ ముసలమ్మకి పెళ్ళిట. సన్నిహితులు ఎవరన్నా వింటే” అంది దీప కోపంగా.

“సవ్వటం ఎందుకు. విదేశాల్లో అయితే ఇదే పెళ్ళి వయస్సు తెలుసా!”

“అవునవునూ! అది విదేశాల్లో కాని ఇది పనిత్రమైన భారతదేశం తెలుసా!” అంటూ సవ్వ, “పోవితే అన్నట్లు అన్నయ్యలు, రాధ, చంద్రం, శోభల దగ్గర నుంచి వుత్తరాలు వచ్చాయి సెలవులకి రమ్మంటూ...”

“చంద్రం-అంటే అతనే కదా! మీ బావ, నీవీలా వుండి పోవటానికి కారకుడు” అంది.

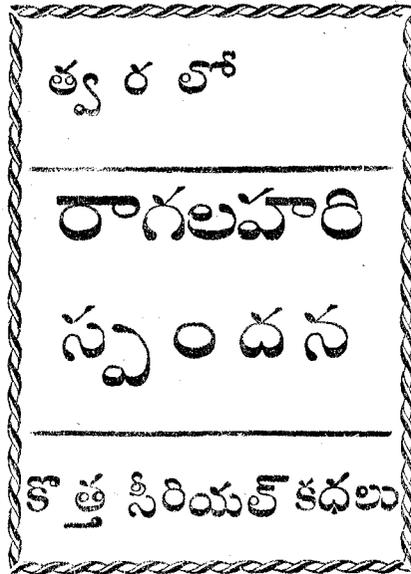
“పోవితేవే! అది అతని తప్ప కాదుగా, పరిస్థితులు అలా వచ్చాయి. అయినా అది నా రాత.”

“అవును. నువ్వు ఇంత వెళ్ళు ది గా వుంటావు కనుకే అందరు నిన్ను మోసం చేస్తారు. స్కూల్లోను అంతే, టీచర్స్ ఏమన్నా అంటే నోరు మెదపవు. నీ అబుసు

మోడుగపూలు

చూసుకుని అందరు నిన్ను ఇలాగే అడిస్తారు.”

“నా స్వభావం అదే సుమ్మీ! నేనేం చెయ్యను చెప్ప? నాకిది కావాలి అని అడిగే ధైర్యం ఎప్పుడూలేదు. నా మనస్సు తెలుసు కుని ఎదుటి వాళ్ళు చేస్తేనే తప్ప నాకై నేను ఎప్పుడు అడగను అది కావాలి అని. సరే, అవి అన్ని వదిలేయ్! కవితని ఎందుకు తీసుకురాలేదు? బావగారు లేరా?”

“ఏమన్నా అంటే నా నోరు మూయి చటం నీకు అలవాటేగా! ఒంటరిగా ఎన్నాళ్ళ ఇలా వుంటావు? ఈ వయస్సులో ఏమన్నా అయినా ఎవరు చూస్తారు? అమ్మ, వాన్న ఎలాగు లేరు. అన్నయ్య, చెల్లి అంటావా? ఎవరి సంసారాలు వాళ్ళవి. నువ్వు ఎవరిమాట వివవు” అంది బాధగా.

“అవి వదిలేయ్యమన్ననా నిన్ను? కవితను ఎందుకు తీసుకురాలేదు చెప్ప.”

“మీ బావగారితో పేడారుతూ కూర్చుంది అది. నువ్వువస్తే కాని అది రాదుట. బాబోయ్ అన్నడే నాలుగయింది. నా ముఖాసకాస్త కాఫీ పోసావంటే వెళతాను.”

కాఫీ తాగేసి, “ఇక వెళతాను దీపా! నువ్వు రా ఒకసారి మాయింటికి. కవిత కూడా అడుగుతోంది దీపాంటి ఎందుకు రావటంలేదు మమ్మీ! అని” అంది వెళుతూ.

తలుపువేసి వచ్చి కుర్చీ కిటికి దగ్గరికి జరుపుకుని కూర్చుంది దీప. ఎదురుగా

రోడ్డు కిరువక్కలకు అన్నీ మోడుగపూలు చెల్లు. అబ్బ! నిజంగా ఎంత అందంగా వుంటాయో! అగ్గిలా మెరుస్తూ పవిత్రంగా కనిపిస్తాయి. అందుకే వీటిని అగ్గిపూలు అని కూడా అంటారు.

ఈ పూలంటే నాకు, చంద్రం బావకు కూడా చాలా ఇష్టం. నిజంగా ఈ లోకంలో అందరికంటే ఎక్కువగా ఎవరిని ప్రేమిస్తుంది దీప అని అడిగితే నిస్సందేహంగా చంద్రం బావ అని చెబుతుంది. అవి అన్ని తిరుని జ్ఞానకాలు. నిజంగా తను మొండిగా జీవిస్తూంది అంటే ఆ జ్ఞానకాలతోనే. ఆ రోజుల్లో దీప అంటే అల్లరి, చలాకి పిల్ల అనేవారు అందరు. ఈ రోజు? మళ్ళీ ఆమె మనస్సు గతంలోకి జారిపోయింది.

* * *

“దీపా!”

“వస్తున్నాను మమ్మీ!” అంటూ వచ్చింది దీప. వెనకే రాధ వచ్చింది.

“బావ ఉత్తరం రాసాడు తీసుకో” అంది వసుంధర నవ్వుతూ.

“ఎవరు, చంద్రం బావేనా రాసింది? దాని ముఖం చూడవే! పున్నమినాటి చంద్రుడిలా!” అంది రాధ దీపను వెక్కిరిస్తూ.

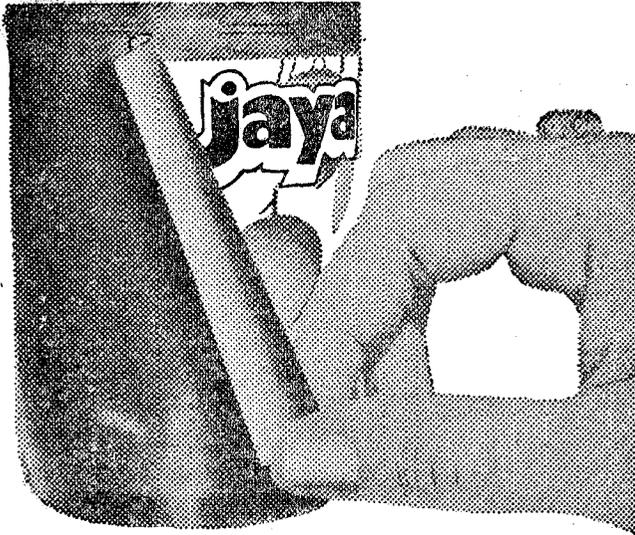
“నిజం రాధ! నువ్వు చూడు మమ్మీ! దాని ముఖం ఎలా వెలిగిపోతోందో” అన్నాడు అక్కడే కూర్చున్న శ్రీకాంత్.

“నీ ముఖం మాత్రం కాదేమిటి? కల్వన వుత్తరం రాస్తే? చూడు మమ్మీ! వాళ్ళు” అంటూ తన గదిలోకి పారిపోయి వుత్తరం విప్పింది. డియర్ లవ్!

నువ్వు వుత్తరాలు రాయటం ఎందుకు మానుకున్నావు? అలిగావా? పోనీ పాట పాడనా! అలిగితివా సఖీ అని. పాట పాడదా మన్నా నువ్వు నా దగ్గరగా లేవు. అందుకే నా టేబుల్ మీదవున్న నీ ఫోటోను అడిగాను, వుత్తరాలు క్రమంగా వ్రాయమని. నువ్వు సరే సన్నావు.

ఈ సంవత్సరంలో నీ బి. యె. కూడా అయిపోతుంది. ఇన్నాళ్ళు బి. యె. అవనీ అంటూ ఆపేసావు. ఇప్పుడు అవి కూడా అయిపోయాయి. ఇంకెన్నాళ్ళు ఇక్కడ ఒంటరిగా వుండాలి నేను? ఆ త్తర్యు వాళ్ళతో వెప్పి త్వరగా ముహూర్తం పెట్టించేయ్. ఆ మూడు ముళ్ళు వేసేసి నిన్ను

తాజావార్తలకు, ప్రత్యేక శీర్షికలకు, వైవిధ్యంగల వ్యాసాలకు
ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రిక చదవండి.

**లేచిల్ చింపేయండి
 ఇంట్లోపెట్టిన ఊరగాయ
 అనే అనుకుంటారు.**

బాను మరి ఎందుకనుకోరు? ఇంట్లో పెట్టుకున్న ఊరగాయలకుండే. సహజ సువాసన, రుచి జయ ఊరగాయలకే ఉన్నాయి. కారణం ఏమిటో తెలుసా? జయఊరగాయలు మాత్రమే సాంప్రదాయంగా ఇంట్లో పెట్టు కున్నట్టు చేతితోనే తయారు చేయబడ్డాయి. ఇందులో రెండు రకాల కారప్పొడి కలసి వుంది. ఒక పొడి రంగునిస్తే మరో పొడి ఘాటైన రుచి నిస్తుంది. అంతేగాక ఇతర దినుసులు కూడా సరియైన పాళ్ళలో వైపుణ్యము, అసురాగమ మేళవించి కలిపేరు.

అందరికీ నచ్చే జయ - అందరూ మెచ్చే ధర 500 గ్రాముల మామిడికాయ పచ్చడి సీసా రు. 9-75 మాత్రమే. 1 కిలో పెద్ద సీసా రు. 14-75. ఆదాకు అసలు పేరు జయ. ఆవకాయ, నిమ్మకాయ, వెల్లులి, పచ్చిమిరప, కొబ్బరి, కలగలుపు కూరగాయలు, మామిడి క్రొత్త రకాలకు పెట్టింది పేరు జయ!

Jaya

PICKLES

జయ ఊరగాయలు

శ్రీనివాసా చింత రసవత్తరంగా
 ఉంటుందో అంత రుచిగా
 ఉంటుంది జయ

• అమలులోవున్న ప్రకారము స్థానిక, పన్నులు అదనము!

ASSOCIATED / 224-8

మోదుగపూలు

ఇక్కడికి లాక్కువస్తాను. ఇక్కడ అమావాస్య చీకట్లో బిర్లా మందిర్ ఎంత అందంగా వుంటుందో తెలుసా? సువ్వు నా పక్కనే వుంటే ఆ ఆనందాన్ని ఇద్దరం పంచుకోవచ్చు. నీ అందమైన ముఖం, గులాబి రేకుల్లాంటి నీ పెదవులు ఎప్పుడు గుర్తుకు వస్తాయి. వ్రాహల్డోనే నీ బుగ్గలను, నీ పెదవులను ముద్దులతో మంచేస్తాను. అంత కంటే ఏం చేయాలి! నీ పని చూడు ఆ మూడు ముళ్లు వేసి అసలు వడ్డీతో కలిపి వసూలు చేస్తాను. దీపూ! నాకు నీ ఒడిలో పడుకుని నీ కళ్ళలోకి చూస్తూ సువ్వు చెప్పే కబుర్లు వినాలని కోరిగ్గా వుంది. సువ్వేమొ నన్ను మర్చిపోయి హాయిగా వున్నావు.

శ్రీకాంత్ బావను, శ్రీధర్ బావను, శాంతిని, రాధిని, లక్ష్మి అక్కయ్యను, శాంతి అక్కయ్యను, అడిగినట్లు చెప్పి. అత్తయ్యకి మామయ్యకి సమస్కారాలు. పిల్లలకి నా ఆశీస్సులు. మరి నీకు? నీ చిన్ని పెదవులకు నా తీయ తీయని ముద్దులు.

ప్రేమతో నీ బావ.

పుత్తరం ముగించేసరికి దీప బుగ్గలు సిగ్గుతో ఎర్ర బడి నాయి. 'పిచ్చి బావ' అనుకుంటూ సున్నితంగా పుత్తరాన్ని ముద్దు పెట్టుకుంది.

ఆ రోజు రాత్రే దీప చంద్రానికి ఉత్తరం రాసింది.

బావా!

నీ పుత్తరం అందింది. వెంటనే జవాబు వ్రాస్తున్నాను. నిజం చెప్పాలంటే నీ పుత్తరం చదివి 'పిచ్చి బావ' అనుకుని నవ్వుకున్నాను. పుత్తరం లో నిన్ను మర్చిపోయానంటూ నా మీద నిందలు వేస్తూ నిష్కూరం గా రాసావు! నేను నిన్ను ఎలా మర్చిపోగలుగు తాను? నీ వ్రాహలతోనే వ్రాపిరి పోసుకుంటూ నిన్నే తలచుకుంటూ వుండే నేను నిన్నే మర్చిపోయానని నువు అనుకుంటే సువ్వు నీ అవ్వని సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదంటాను.

బావా! నువ్వంటే నా కెంత ప్రాణమో నీకు తెలుసు. నీకేమయినా అయిందంటే మొదట నా ప్రాణం పోతుందని కూడా నీకు తెలుసు. ఆ రోజు నీకు గుర్తుందను కుంటాను. నేను నిమ్మలూరుకి వచ్చినప్పుడు నాకు మోదుగ పూలంటే ఇష్టమని ఎర్రటి

... అంజనల నూలు తచ్చు ఇచ్చి తలనొప్పితో వడుకున్నావు నువ్వు. అమ్మ కోప్పడింది నిన్ను ఎండలో వంపినందుకు. నీకు అమ్మతాంజనం రాస్తూ ఏడ్చాను. నువ్వు కోప్పడ్డావు ఇప్పుడేమయిందని. ఇంకో రోజు నీకు బాగా జ్వరం వచ్చింది. రాత్రి, వగలు అన్నం, నీళ్ళు మానేసి నీ దగ్గరే కూర్చునే దాన్ని. మధు బావ, కల్పవ, శివీష్ వెక్కిరించేవారు. నువ్వు వత్సం తిన్న మరునాడే నేను విజయవాడ వచ్చేసాను వెలపులు లేవని. అసలు జ్వరం వచ్చింది నీకా, చంద్రంకా అంటూ అన్నయ్యలూ, వదినలూ రాధి వెక్కిరించారు. వచ్చావే కాని నా మనసు అంతా నీ దుప్పే తిరిగేది. యాంత్రికంగా కాలేజీకి వెళుతున్నాను కాని నా మనస్సు నీ కోసం కలవరించేది. ఇదంతా ఎందుకు రాస్తున్నానంటే నువ్వు లేకపోతే దీప కూడా లేదు బావా! అంతే.

ని ఆరోగ్యం జాగ్రత్త! వేళకి భోజనం చేసేయ్. ఆఫీస్ గొడవల్లో పడి ఆకలిని కూడా మర్చిపోతావు నువ్వు. టైమ్ ఎంతో తెలుసా ఇప్పుడు రాత్రి పదిన్నర కావస్తోంది. బయట ఎక్కడో రికార్డ్ వేస్తున్నారు. మన ఇద్దరికీ చాల ఇష్టమైన సాటు, "హామ్స్ ప్యారే మె జిల్నే వాలోంకో" వస్తోంది. అది ఎంటూ రాస్తున్నాను. ఏయ్! వూహల్లోనే నన్ను ముద్దులతో ముంచేస్తున్నాను అంటూ రాసావు. నీ వెదపులు మోటు బాబూ! నా బుగ్గలు, వెదపులు నలిగిపోతాయి. ఇంకేం వ్రాయను. ఇక్కడ అందరూ నిన్ను అడిగి నట్లు చెప్పమన్నారు. మరి వుంటాను. నీకేం ఇవ్వాలి? నా దగ్గరున్నదంతా నీదే.

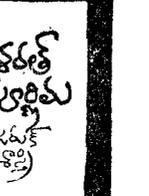
కోసం ఆగక జీవితాలలో మార్పులు తెస్తూ వరుగులు తిన్నూనే వుంది. మనిషి ఎన్ని ఎదురుదెబ్బలు తిన్నా రేపులో కొండంత ఆశతో జీవిస్తాడు. మానవ సహజం అది. కాని దీపకి రేపులో ఏమీ మిగలక, కట్టుకున్న బంగారు కలలన్నీ కూలతోసింది ఆ రోజు చంద్రం దగ్గర మంచి వచ్చిన పుత్తరం. అందులో—

దీపకి!
అశీసులు. నా పుత్తరం మొదటి నుంచి చివరివరకు చదివి నన్ను అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించు.

మా ఆఫీసులో శోభ అనే టైపిస్ట్ వుంది. తనకి వెనక, ముందు ఎవరు లేరు ఈ రోజో, రేపో అన్నట్లుండే అండ్రి తప్ప. ఆ అమ్మాయి మన ఆంద్ర అమ్మాయి. వాళ్ళది బందరు. చాలా భయపడుతుంది. అసలేవరితో మాట్లాడేది కాదు ఆ అమ్మాయి. మనస్సెడు అమ్మాయి కదా అని అప్పుడప్పుడు వలకరించే

వైదరాబాద్ విశేషాలు ఏమిటి బావా! రోజులు గడుస్తున్నాయి. కాలం ఎవరి

❀ మీరు మెచ్చే తొజ్జుపస్తకాలు వెలువడ్డాయి! ❀

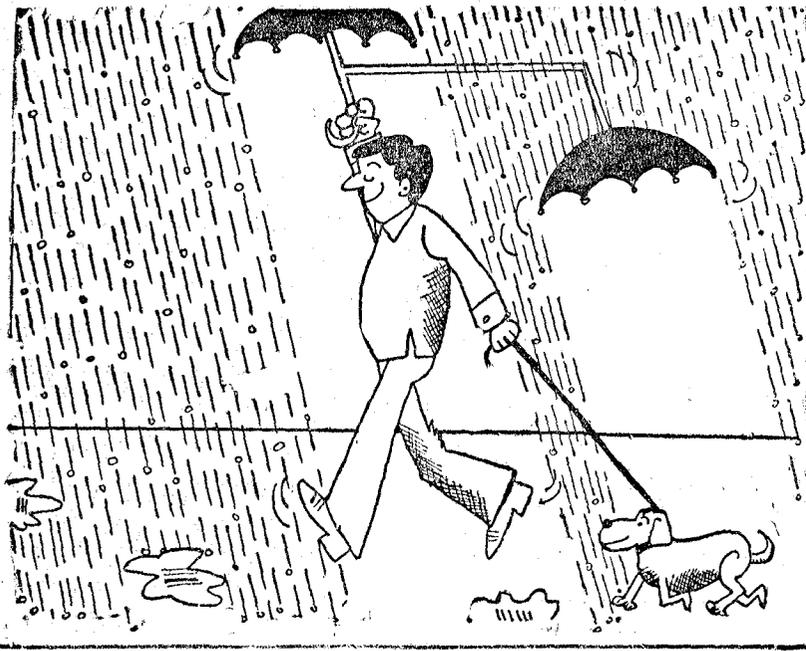
ఆకాశ పాక్షులను అలరించిన ఆంధ్రాభ్యుత్థి శతీయత్. త్రమ పల్లవి శ్రీరమణ్య రు. 11-50	ఆంధ్రాభ్యుత్థి శతీయత్ నవలల పాఠశాల బహుమతి పొందిన నవల.. త్రమ పల్లవి మంజు వెంకటేశ్వర రు. 20-00	మౌన ప్రాణి సజీవ సుందరంగా ప్రతిబింబింప చేసిన నవల.. నౌతి ఆర్చిన మౌన ప్రాణి వి.వెంకటేశ్వర రు. 11-50	కేటి సాంఘిక స్థితి గ్రంథం కృత్రిమమైన విసుట్లు, కసుట్లు.. సంఘ పుస్తకం కవచకట్ట రు. 7-50	తెలుగులో మొట్ట మొదటగా పుస్తక దూపంలా వెలువడిన వేరట్ల సంకలనం (శ్రీపు వెంకటేశ్వర శంకరాచార్యులతో). వైదమణి వేరట్లు రు. 9-00	విద్యావైఖరి చివరి విద్యార్థికి వీలుగా సుబిత్ర వివరణలతో వంద రకాల మోజుకలు పాఠానుపకాళన మాయా విద్యార్థి 40.వి.పట్టణాధికారి రు. 10-00	తెలుగువారికి మరొక ఆంధ్రాభ్యుత్థి పుస్తకం నవల త్రమ పల్లవి జలసూత్రం దుక్కికోశాధికారి శిక్షిణి 20-కథల సంపుటి అతిత్రులలో వర్ణనం.

కొలలసిన పుస్తకాల ఇవేమిటో ఒక రూపాయి తగ్గింపు 100 షోరూపంతో - పాఠశుభాక్షులు మేమే ఇవీ అంటే ఆ ఒక రూపాయికి వి.పి.పాఠశులో పంపగలము!

నవాదయ పబ్లిషర్స్

విజయవాడ 520002 • గుంటూరు 522002

వాడిని. రోజులు గడుస్తుంటే శోభకి నా దగ్గర జంకుపోయి చనువేర్పడింది.

ఆ రోజు వుదయం శోభ ఆఫీస్ కి రాలేదు. మా గుమాస్తా నడిగాను ఎందుకు రాలేదని. అతను చెప్పాడు వాళ్ల నాన్నగారు పోయారని. నాకు చాలా బాధ అనిపించి వాళ్లింటికి వెళ్లాను. (అంతకు ముందు కూడ ఒకటి రెండు మార్లు వెళ్లాను వాళ్లింటికి) శవం పైన వడి వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూంది శోభ. చుట్టుపక్కల వాళ్లు మాట్లాడుకుంటున్నారు, శవదహనం ఎవరు చెయ్యాలని. నాకు వాస్తవికత అంతా అర్థం అయింది. శవ దహనానికి నేను తయారయ్యాను. శాస్త్రోక్తంగా అతని కర్మకాండలన్నీ ముగించే సాను. శోభ వంటరిగా మిగిలిపోయింది. చుట్టుపక్కల మగవాళ్ల వెకిలి చేష్టలు, అసహ్యకడమైన మాటలు వింటూ కుమిలి పోయేది. చివరికి ఆఫీసులో కూడా చాలా అసహ్యంగా ప్రవర్తించే వారు ఆమెతో. ఇంటికి వెళ్లాలంటే భయపడేది. చివరికి డైర్యం చేసి ఆమెను నా దగ్గరికి తెచ్చేసుకున్నాను కాని యవ్వనంలో వున్న ఒకస్త్రీ, పురుషులు ఒంటరిగా వుండి వనిత్రంగా వున్నారంటే ఎవరూ నమ్మరు. నేను ఎంతో ఆలోచించి శోభను వెళ్లి చేసుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నాను. అలా ఆలోచించే ముందు మర్నాడే వదే వదే నాకళ్లలో తిరిగేదానివి. మనస్సు గట్టి చేసేసు

మోదుగపూలు

కుని శోభను చేసుకుని హైదరాబాద్ లో రిజైన్ చేసి నిమ్మలూరుకు వచ్చాను. అందరు హతాశులైపోయారు. “దాన్ని అప్పడే మర్చిపోయావా చందూ!” అని కుమిలిపోయే అమ్మకు నామౌనమే సమాధానం. కల్పన వాలో మాట్లాడటం మానేసింది. శోభ ముఖం అయితే చూడనే చూడదు.

దీనూ! నన్ను క్షమించు. నిన్ను క్షమించమని అడిగే అర్హత కూడా లేదు నాకు. కాని నీ మనస్సు చాలా నిర్మలమైంది దీనూ! నన్ను అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించు. నిన్ను ప్రాణానికి ప్రాణంగా ప్రేమించే అమ్మ నాన్నలు, అన్నయ్యలు, వదినలు, చెల్లి అందరు వున్నారు. నీ స్వధానాన్ని చూసి నిన్ను చేసుకోవటానికి మంచి మంచి వాళ్లు వస్తారు. కాని... కాని శోభకి ఎవరు లేరు దీనూ! వంటరి ఆడది ఈ సమాజంలో బ్రతుకులేదు. అందుకే నేను తనకి అండగా నిలిచాను. దీనూ! అమ్మ అన్నట్లు నువ్వు దీపానివి. ఆ దీపం ఎవరింట వెలుగుతుందో వాళ్లే చాలా అదృష్టవంతులు. మళ్ళీ మళ్ళీ అడుగుతున్నాను దీనూ! నన్ను క్షమించమని. నా దీప మనస్సు నాకు బాగా తెలుసు. నన్ను అర్థం చేసుకుంటుంది. అమ్మ సత్యసారాయణ వ్రతం చేయిస్తూంది. మీకు ఉత్తరం రాస్తుంది రమ్మవి. చిన్నదానివైనా నిన్ను

చేతులు జోడించి అడుగుతున్నాను ఒక్కసారి రావూ? నాకు నిన్ను చూడాలని చాలా కోరికగా వుంది. నువ్వు నా దానివి కాసంత మాత్రంతో పరాయి దానివి కాదు. నాచిన్నారి మరచలివి, చిన్ననాటి స్నేహితురాలివి. నాపై కోపం తెచ్చుకోక నన్ను అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తావని అశిస్తున్నాను. వీరాక కోసం వేయి కళ్లతో ఎదురు చూస్తాను. నీ కేమివ్వను దీనూ! నీ కివ్వడానికి నా దగ్గరేమీ మిగలేదు.

నీ వాడు కాని

బావ.

దీపకి లోకం అంతా అంధకారంగా కనిపించసాగింది. ఎందుకిలా అయింది? ఏమిటి నాలో లోపం? నేనేం తప్పు చేసాను? పంచ ప్రాణాలు నీమీద పెట్టుకున్న నామీద ఎందుకు కోపం వచ్చింది? పుత్రురాలు పరిగ్గా రాయలేదనా? దానికి సంజాయిషీకూడ ఇచ్చుకున్నాను. నేను తప్పు చేస్తే నన్ను గట్టిగా కసిరి అడిగే వాడివి. అలాంటి మర్నాటి తప్పు చేయని నాకు ఇంత పెద్ద శిక్ష ఎందుకు వేసావు? కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తూంది దీప.

“దీనూ!” అంటూ లోపలికి వచ్చింది వసుంధర.

“మమ్మీ!” అంటూ ఆమెను చుట్టుకు పోయి బాపురు మంది.

“దీనూ! ఈ క్షణంలోనే మర్నాడైర్యం తెచ్చుకోవాలి. చూడు నీ రాతలో బావ రాసి లేదు. అంతే! అన్నయ్యలు, వదినలు, చెల్లి, నాన్నగారు చాలా బాధపడుతున్నారు జరిగిన సంగతి విని. జరిగిపోయిన దానిని తలచుకుని బాధ పడకన్నా జరిగేదానిని గురించి ఆలోచించాలి.”

“కానిమమ్మీ! ఇది జీవితం. కథ కాదు త్వరగా మర్చిపోవటానికి. ఇప్పుడు నే నెలా బ్రతకాలి బావ లేకుండా” అంది జాలిగా ఏడుస్తూ.

బి. యె. చదివిన తన కూతురు మరి అంత బేజాగా ఏడుస్తుంటే, జారుతున్న కన్నీళ్లను బలవంతంగా ఆపుకుని ఆమెను గుండెల్లోకి తీసుకుంది వసుంధర.

* * *

ఆ వారంలోనే వసుంధర, భవాని ప్రసాద్, దీప, రాధ, శాంతి, లక్ష్మి, శ్రీకాంత్ నిమ్మలూరుకి వెళ్లారు.

ఇంటికి అడుగు పెట్టిన అన్నగారి

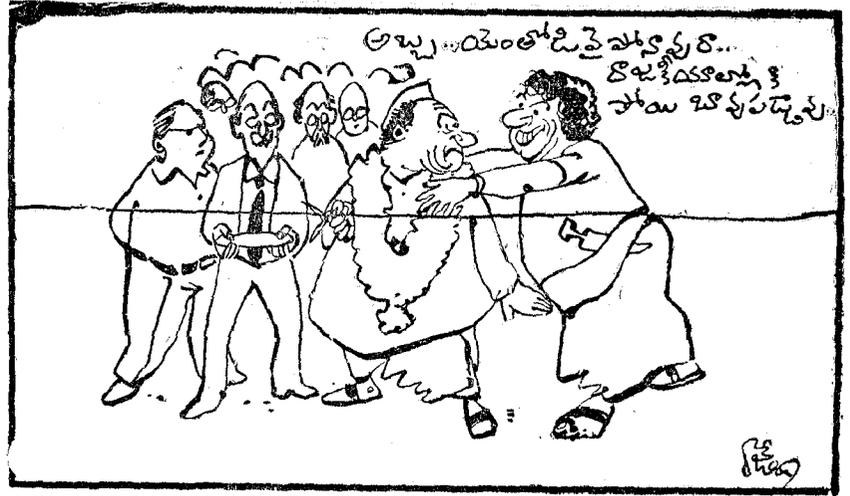
“లేదు తాతయ్యా! నాకేమి మిగలేదు. అంతా అయిపోయింది. ఏం చూసుకుని బ్రతకనూ?”

“చూడు తల్లీ! పాలల్లో చిన్న గరిక పడిందని పాలన్నీ పారేసుకుంటామా? ఆ గరికన తీసి పారేసి శుభ్రం చేసుకుని వాడు కోవటంలేదా? అలాగే! మనం ఎన్నో అన్న కుంటామమ్మా! అన్నీ మనం అనుకున్నట్లు జరిగితే భగవంతుడు ఎందుకు? అనుకున్నవి కానివ్వక, అనుకోనివి చేస్తూ నేను వున్నాను అంటూ గుర్తు చేస్తాడమ్మా! భగవంతుడు. అన్నీ మనం అనుకున్నట్లు జరగకపోవచ్చు, అంత మాత్రం చేత జీవితంపై విరక్తి చెందకూడదు. చిరునవ్వుతో వాటిని స్వీకరించి ముందంజ వేయాలి. ఇంతకంటే నీకేం చెప్ప గలడీ ముసలి తాతయ్యా? చదువుకున్న దానివి, ప్రాజ్ఞురాలివి నన్ను అర్థం చేసు కుంటా వనుకుంటావమ్మా!”

కొద్ది క్షణాలూ మౌనంగా గడిచిపోయాయి. సంధ్యాచేసి తన నల్లని ముసుగు ధరించి ముస్తాబు అవుతూంది. ఒక నిశ్చయానికి వచ్చిన దానిలా కళ్లు తుడిచేసుకుని, “అవును తాతయ్యా! తాళి కట్టనంతలో భావనాకు పరాయివాడు కాదుగా! నేను బ్రతుకుతాను తాతయ్యా! నన్ను అల్లారు ముద్దుగా పెంచిన అమ్మ నాన్నల కోసం, నా కాలికి చిన్న దెబ్బ తగిలినా సహించలేని అన్నయ్యలు, వదిలక కోసం, నా చిన్నారి చెల్లి కోసం, తప్పక బ్రతుకుతాను. కానీ నాకు పెళ్లి చేసు కోవాలని లేదు” అంది దీప.

“అదేమిటమ్మా! కోరికలు చంపుకుని విరాగినిలా ఎన్నాళ్లు బ్రతుకుతావు? అల్లారు ముద్దుగా పెంచిన అమ్మ నాన్నలు నీ జీవితాంతం తోడుంటారా? ఎంతో అపురూపంగా చూసిన అన్నయ్యలైనా ఎన్నాళ్లు చూస్తారంటావు! ఎవరి జీవితం నారిది. అయినా అలా అనుకోవటం తప్పకూడా. నీ జీవితాన్ని ఎవరో వచ్చి చక్కదిద్దుతారను కోవటం పొరపాటు. నీ జీవితం మనస్సు చక్కదిద్దుకోవాలి” అన్నారు నవ్వుబోతూ.

“లేదు తాతయ్యా! నేను ఎవరి పై ఆధారపడను. నా బ్రతుకు నాదే. ఇక పెళ్లింటారా! జీవితంలో ఎప్పుడైనా పెళ్లికావాలి అనిపిస్తే తప్పక చేసుకుంటాను. నా పెళ్లికి మొట్టమొదటి అతిథిని కూడా నువ్వే తాతయ్యా! మరిక వెళ్లి వస్తాను తాతయ్యా!

పికలి పడింది. అమ్మ వాళ్లు గాభరా పడతారు” అంటూ వెళ్లిపోయింది దీప.

“పిచ్చితల్లీ! నీ మనస్సు వెన్నలాటిదమ్మా! నీకు శుభం కలగాలని ఆ సర్వేశ్వరుడిని మన సారా ప్రార్థిస్తాను” అనుకుంటూ లోపలికి వెళ్లిపోయారు పూజారి తాత.

అంత క్రితమే అక్కడికి దీపను వెతుక్కుంటూ వచ్చిన చంద్రం, ఆ ప్రయత్నంగా వాళ్ల సంభాషణ విని జారుతున్న కన్నీటిని తుడుచుకుని నిశ్చబ్దంగా వెళ్లిపోయిన సంగతి వీరిద్దరికీ తెలియదు.

* * *

ఆ వారం రోజులు నిముషాల్లా గడిచిపోయాయి అందరికీ. అల్లరిగా, అందరిని నవ్విస్తూ మామూలుగా తిరుగుతున్నకూతురిని చూసి వసుంధర, భవాని ప్రసాద్ లు మనస్సులు తేలికయ్యాయి. కానీ వంటరిగా రాత్రిళ్లు మల్లెపందిరి దగ్గర కూర్చుని కుమిలిపోయేది దీప. ఆ సంగతి ఒక్క చంద్రంకు తప్ప ఎవరికీ తెలియదు. తెలిసి తను చేయగలిగింది ఏమీలేదు.

వారం తరువాత తిరుగు ప్రయాణ మయ్యారు అందరూ.

* * *

కాలగర్భంలో ఇరవయి ఏళ్లు గడిచిపోయాయి. ఈ మధ్య కాలంలో ఎన్నో మార్పులు. శ్రీకాంత్, రాధికల పెళ్లిళ్లు, దీప బి. యే. బి. యిడి అవడం, వసుంధరా, భవాని ప్రసాద్ లు, రాజేశ్వరమ్మ దంపతులు కాలగర్భంలో కలిసిపోవటం, స్వల్పకాలంలోనే జరిగిపోయాయి. ఎవరెన్ని విధాలుగా చెప్పినా వినక విరాగినిలా, ఒంటరిగా మిగిలిపోయిన

దీపను చూసి, దిగులుతో అనంతస్థిగా కన్ను మూసారు రెండు రోజుల తేడాతో వసుంధర, భవాని ప్రసాద్ లు. దీపను ఒకింటి దానిగా చూడకుండానే కన్ను మూసారు పూజారి తాతయ్య.

దీపకి నిజామాబాద్ కాన్సెంట్ స్కూల్లో ఫుల్ టైం దొరికి అక్కడికి వెళ్లిపోయింది. మొదటిసారిగా స్కూల్లో అడుగు పెట్టిన దీపకి అక్కడి వాతావరణం భయం కలిగించింది. కానీ అదే స్కూల్లో తెలుగు టీచర్ సుస్మిత ఆమె భయాన్ని పొగొట్టి, దగ్గరయింది. పసిపిల్లల మధ్య గతాన్ని చాలావరకు మరిచిపోయినా చంద్రం, శోభల వుత్తరాలు గుర్తు చేస్తాయి.

గోడ గడియారం వరసగా ఏడు గంటలు కొట్టింది. సుదీర్ఘమైన గతంలోంచి బయట పడింది దీప. కిటికీలోంచి వెన్నెల లోపల పడుతూంది. అగ్నిపూలు (మోడుగ పూలు) వింతగా కనిపిస్తున్నాయి. అందంగా కనిపించే ఆ పూలు తనకెంతో ఇష్టం. ఎంత అందంగా కనిపించినా, అగ్నిలా మెరుస్తున్న ఆ పూలు పూజకి కాని, తల్లో పెట్టుకోవటానికిగాని పనికిరావు. తన జీవితం అంతే! అందరికీ అందంగా కనిపించినా ఒంటరిగా, ఎందుకు పనికి రాకుండా మిగిలిపోయింది. ఆ వుప్పు వుప్పన్నాళ్లు అందంగా మెరుస్తూ వుంటుంది చెట్టుపై. తరవాత వాడిపోయి రాలిపోతుంది. అనూ అంతే! ఆ పూలకి, తన జీవితానికి ఎన్నో పోలికలు కనిపిస్తాయి. నేనూ ఒక మోడుగ పువ్వునే! పేలవంగా నవ్వుకుంటూ లేచింది దీప లైలు వెయ్యటానికి.